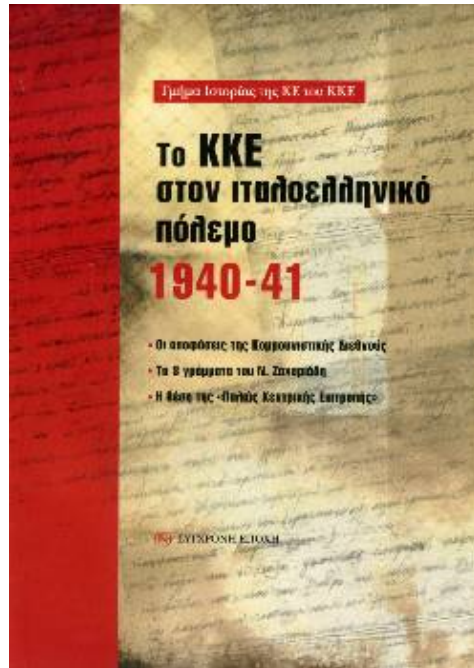

«Το ΚΚΕ στον ιταλοελληνικό πόλεμο 1940-41»

Μόλις κυκλοφόρησε από τη «Σύγχρονη Εποχή» η μελέτη του Τμήματος Ιστορίας της ΚΕ του ΚΚΕ: «*Το ΚΚΕ στον ιταλοελληνικό πόλεμο 1940-41. Οι αποφάσεις της Κομμουνιστικής Διεθνούς. Τα τρία Γράμματα του Ν. Ζαχαριάδη. Η θέση της "Πολιάς Κεντρικής Επιτροπής"*».

Η μελέτη εξετάζει μια ιδιαίτερα σημαντική περίοδο της Ιστορίας του ΚΚΕ, κατά την οποία έδρασε κάτω από εξαιρετικά αντίξοες συνθήκες, βαθιάς παρανομίας, καταστολής και διαβρωτικής δράσης των αρχών ασφαλείας. Η μελέτη βασίζεται στην εξέταση πλήθους πηγών, ανάμεσά τους και τα πολύτιμα υλικά του Αρχείου του ΚΚΕ, που η διάσωση και η αποκατάστασή του άρχισαν πριν από 20 χρόνια, μετά από τις πλημμύρες του 1994. Στο βιβλίο περιλαμβάνονται αρκετά ντοκουμέντα και αναφορές σε αρχειακές πηγές εντελώς άγνωστες στο ευρύ κοινό.

Όπως σημειώνει και ο πρόλογος του βιβλίου: Η παρούσα μελέτη είναι ενταγμένη σε σειρά εκδόσεων που έγιναν και θα γίνουν στην πορεία συμπλήρωσης 100 χρόνων (2018) από την ίδρυση του ΚΚΕ, ακριβώς ένα χρόνο μετά τη συμπλήρωση επίσης των 100 χρόνων από τη μεγάλη Οχτωβριανή Σοσιαλιστική Επανάσταση στη Ρωσία. Αποτελεί βάση στην ιστορική έρευνα της περιόδου, που θα περιλαμβάνεται στο νέο *Δοκίμιο Ιστορίας του ΚΚΕ 1918 - 1949*, Α' τόμ., του οποίου η επανέκδοση αποτελεί καθήκον του Κόμματος, σύμφωνα με την πολιτική απόφαση του 19ου Συνεδρίου.

Και η νέα αυτή έκδοση αποτελεί συνέχεια της συλλογικής μελέτης της Ιστορίας του διεθνούς κομμουνιστικού κινήματος, που ξεκίνησε ήδη από την πρώτη περίοδο μετά την αντεπανάσταση 1989-91 και είχε ως βασικούς σταθμούς: Την Πανελλαδική Συνδιάσκεψη του Κόμματος (15 - 17 Ιούλη 1995), αργότερα το 18ο Συνέδριο (18 - 22 Φλεβάρη 2009), με βάση βαθύτερη διερεύνηση προχώρησε στην εξαγωγή περισσότερων συμπερασμάτων από την ηρωική πορεία του διεθνούς κομμουνιστικού κινήματος και του ΚΚΕ, ενώ έθεσε ως καθήκον αυτή η προσπάθεια να συνεχιστεί. Η συνέχεια της εκφράστηκε με το *Δοκίμιο Ιστορίας του ΚΚΕ 1949 - 1968*, Β' τόμ., που εγκρίθηκε από την Πανελλαδική Συνδιάσκεψη του ΚΚΕ (16 Ιούλη 2011), καθώς και με σειρά βασικών συμπερασμάτων από την πορεία της σοσιαλιστικής οικοδόμησης στην ΕΣΣΔ και τη στρατηγική του διεθνούς κομμουνιστικού κινήματος, που ενσωματώθηκαν στο Πρόγραμμα του ΚΚΕ (19ο Συνέδριο, 11 - 14 Απρίλη 2013).

Η σημασία της περιόδου που μελετά η έκδοση καθορίζεται από την ύπαρξη πυκνών γεγονότων σε πολύ μικρό χρονικό διάστημα. Γεγονότων, που αποτυπώνουν βίαιη αλλαγή του συσχετισμού μεταξύ καπιταλιστικών κρατών, επομένως και την απότομη όξυνση της αντίθεσης κεφαλαίου - μισθωτής εργασίας.

Από αυτές τις αντικειμενικές συνθήκες της περιόδου καθορίζεται και η τεράστια σημασία του υποκειμενικού παράγοντα, άρα και της μελέτης της πείρας του στον ελληνοϊταλικό πόλεμο, ως μέρος του Β΄ Παγκόσμιου Πολέμου. Ετσι, η έκδοση εξετάζει την πείρα και τις τοποθετήσεις του ΚΚΕ αλλά και της Κομμουνιστικής Διεθνούς, της οποίας αποτελούσε οργανικό τμήμα έως την αυτοδιάλυσή της το 1943.

Η ιστορική πείρα και τα συμπεράσματα που αναδεικνύει η έκδοση είναι πολύπλευρα και αφορούν όχι μόνο όσα προσδιορίζει ο τίτλος του βιβλίου αλλά και τις πλευρές της οργανωτικής και ιδεολογικοπολιτικής επαγρύπνησης, αντιμετώπισης της πολύπλευρης δράσης των κρατικών μηχανισμών απέναντι στο επαναστατικό κόμμα με στόχο όχι μόνο να το διαλύσουν αλλά ακόμα και να το ελέγξουν, όπως αναδεικνύεται και από πλειάδα ντοκουμέντων της περιόδου. Αρκετές πλευρές της μελέτης θα αναδειχτούν στον *«Ριζοσπάστη»* και σε επόμενα φύλλα. Στη σημερινή παρουσίαση δημοσιεύονται ορισμένα θέματα που περιλαμβάνονται στον πρόλογο.

Οι αποφάσεις της Κομμουνιστικής Διεθνούς

Πρωταρχικά αναδεικνύεται η πείρα από τη στάση της Κομμουνιστικής Διεθνούς (ΚΔ) και του ΚΚΕ απέναντι στον πόλεμο, ταυτόχρονα με τα ηρωικά, αλλά και με τα τραγικά, γεγονότα στις γραμμές του. Αναδεικνύεται η σκληρή πάλη του Κόμματος, μέσα σε συνθήκες βαθιάς παρανομίας, να διαμορφώσει την πολιτική θέση του, να δείξει την αδάμαστη θέλησή του για δράση, να παρέμβει στις εξελίξεις και να σηματοδοτήσει την παρουσία του, τότε που η δικτατορία Μεταξά διατυμπάνιζε την εξαφάνισή του. Βασικό τμήμα της μελέτης αποτελεί η τοποθέτηση σε μια σειρά αποφάσεων της ΚΔ που αφορούν τη στρατηγική της στα χρόνια του Μεσοπολέμου και μέσα στο Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο, καθώς και τις Οδηγίες της προς το ΚΚΕ.

Τα τρία γράμματα του Ν. Ζαχαριάδη

Στον ελληνοϊταλικό πόλεμο το ΚΚΕ τοποθετήθηκε με τα τρία γράμματα του τότε ΓΓ της ΚΕ, Νίκου Ζαχαριάδη, με τη θέση που διαμόρφωσε η Κεντρική Επιτροπή του Κόμματος και στη συνέχεια η ΚΕ, η οποία έμεινε στην Ιστορία με την ονομασία *«Παλιά ΚΕ»*. Το Α' γράμμα του Ν. Ζαχαριάδη για τον ελληνοϊταλικό πόλεμο, που είναι και το περισσότερο γνωστό, έχει ημερομηνία 31 Οκτώβρη 1940, δηλαδή γράφτηκε 3 μέρες μετά την έναρξη του πολέμου και δημοσιεύτηκε στον Τύπο στις 2 Νοέμβρη 1940. Το Β' γράμμα έχει ημερομηνία 26 Νοέμβρη 1940 και το Γ' γράμμα 15 Γενάρη 1941. Τα δύο τελευταία δεν είδαν τότε το φως της δημοσιότητας, για τους λόγους που αναφέρονται αναλυτικά στο κείμενο. Και τα 3 γράμματα συντάχτηκαν στις φυλακές της Γενικής Ασφάλειας στην Αθήνα, όπου κρατούνταν τότε ο Ν. Ζαχαριάδης.

Στα *Επίσημα Κείμενα του ΚΚΕ (5ος τόμ. 1940 - 1945)* περιέχεται μόνο το Α' γράμμα του Ν. Ζαχαριάδη, ενώ το Β' και το Γ' περιλαμβάνονται στο Παράρτημα του ίδιου τόμου. Αυτός ο πολιτικά λαθεμένος διαχωρισμός θα αρθεί σε νέα έκδοση του συγκεκριμένου τόμου. Επί πολλά χρόνια στο παρελθόν το ΚΚΕ τοποθετήθηκε εκθειάζοντας το Α' γράμμα του Ν. Ζαχαριάδη και αποσιωπώντας τα άλλα δύο ή κρατώντας αρνητική στάση απέναντι σε αυτά. Το 1956 και για ένα διάστημα μετά, η καθοδήγηση του Κόμματος, που είχε προκύψει από τη δεξιά ομορτιστική στροφή της 6ης Πλατιάς Ολομέλειας (11 - 12 Μάρτη 1956), καταδίκασε τον Ζαχαριάδη για το Α' γράμμα, στο πλαίσιο της γενικότερης καταδίκης του επί 25 χρόνια ΓΓ της ΚΕ. Αργότερα, το ΚΚΕ, συνεχίζοντας να κρατά αρνητική στάση στο Β' και στο Γ' γράμμα, τοποθετήθηκε εξολοκλήρου θετικά στο Α' γράμμα, ενώ στην πράξη ακύρωσε την κατηγορία για συνεργασία του Ζαχαριάδη με τον ταξικό εχθρό.

Πριν από 4 χρόνια το Κόμμα μας, όπως είναι γνωστό, με ειδική απόφαση της Πανελλαδικής Συνδιάσκεψής του (16 Ιούλη 2011), αποκατέστησε επίσημα και πλήρως τον Νίκο Ζαχαριάδη, ακυρώνοντας όλες τις προηγούμενες κομματικές αποφάσεις σε βάρος του. Στο πλαίσιο της ακύρωσης όλων των συκοφαντικών κατηγοριών, ανέφερε για τον Ν. Ζαχαριάδη στην εξεταζόμενη περίοδο: «Ο Νίκος Ζαχαριάδης έζησε κρατούμενος στα κάτεργα της 4ης Αυγούστου από το 1936 μέχρι το 1941, όταν η ελληνική κυβέρνηση τον παρέδωσε στους Γερμανούς κατακτητές, που τον μετέφεραν στην Γκεστάπο της Βιέννης και από εκεί στο στρατόπεδο συγκέντρωσης "Νταχάου", μέχρι το Μάη του 1945. Πέρασε την εννιάχρονη δοκιμασία αλύγιστος».

Υπογράμμισε το γεγονός ότι ο Ζαχαριάδης πρωτοστάτησε στη δημιουργία και δράση του Δημοκρατικού Στρατού Ελλάδας (1946 - 1949), την κορυφαία έκφραση της ταξικής πάλης στην Ελλάδα κατά τον 20ό αιώνα. Ακόμα, εξήρε την ακλόνητη επιμονή του στην ανάγκη ύπαρξης και ενίσχυσης των παράνομων Κομματικών Οργανώσεων στα χρόνια 1949 - 1955, στο συνδυασμό της παράνομης με τη νόμιμη δράση. Ακόμα, η Πανελλαδική Συνδιάσκεψη εκτίμησε τη σημαντική συμβολή του Ν. Ζαχαριάδη στην ανάπτυξη του ΚΚΕ στα χρόνια 1931 - 1936.

Η «παλιά Κεντρική Επιτροπή»

Άγνωστη στο πλατύ αναγνωστικό κοινό εξακολουθεί να παραμένει η ύπαρξη και η δράση της «**Παλιάς ΚΕ**» (1939 - 1941). Με την παρούσα εργασία η «**Παλιά ΚΕ**» αντιμετωπίζεται αντικειμενικά, όχι μόνο ως προς την αναγνώριση της ανιδιοτέλειας και συνολικά της κομματικής ακεραιότητας όλων των μελών της, συμπεριλαμβανομένου και του Μήτσου Παπαγιάννη - κάτι που έχει γίνει στην πράξη εδώ και χρόνια - αλλά και ως προς τις πολιτικές θέσεις της για τον πόλεμο.

Η προσέγγιση από το ΚΚΕ της Ιστορίας του και συνολικά της Ιστορίας του διεθνούς κομμουνιστικού κινήματος αντιμάχεται το μηδενισμό και τη λαθολογία που μετέρχονται ο ταξικός εχθρός και οι οπορτουνιστές.

Ταυτόχρονα, αντιμάχεται και τον οπορτουνιστικό εξωραϊσμό, που συνοδεύεται από αδυναμία και άρνηση εξαγωγής διδαγμάτων, χαρακτηριστικά που εκ των πραγμάτων επίσης βοηθούν τον ταξικό εχθρό.

Επίλογος

Η έκδοση, περιλαμβάνοντας πλήθος ιστορικών τεκμηρίων, προσφέρεται για μελέτη από τον καθένα και την καθεμιά που θέλει να γνωρίσει τη συγκεκριμένη περίοδο, πρώτα απ' όλα όμως αποτελεί έκδοση απαραίτητη για τους νέους κομμουνιστές για να γνωρίσουν τις σύνθετες συνθήκες της περιόδου καθώς και βασικά συμπεράσματα για τη στρατηγική του διεθνούς κομμουνιστικού κινήματος. Παράλληλα, αποτελεί μια έκδοση που συμβάλλει στην όξυνση του ταξικού κριτηρίου όχι μόνο στις συνθήκες μιας πολεμικής εμπλοκής αλλά και στις σχετικά ειρηνικές περιόδους, όπου η αστική τάξη, στο όνομα των λεγόμενων εθνικών συμφερόντων, επιδιώκει την υποταγή της εργατικής τάξης για την ένταση της εκμετάλλευσης.

Όπως αναδεικνύει ο πρόλογος της έκδοσης: «Κάθε χρόνο η αστική τάξη και τα κόμματα του πολιτικού της συστήματος αξιοποιούν την επέτειο της 28ης Οκτώβρη, στο πλαίσιο της ιδεολογικής επίθεσης που θέλει να αναπαράγει τους δεσμούς ενσωμάτωσης της πλειοψηφίας του εργαζόμενου λαού στο σύστημα. Καθόλου τυχαία, τονίζουν τη λεγόμενη "εθνική ενότητα" ως προϋπόθεση της ευημερίας και της προκοπής του λαού, ως συντρίβουν την ίδια στιγμή ακόμα και στοιχειώδη δικαιώματά του.

Οι αστικές δυνάμεις στην Ελλάδα ακολουθούν την "πεπατημένη" όλων των αστικών τάξεων. Κρύβουν το γεγονός ότι ο πόλεμος είναι η συνέχιση της ίδιας πολιτικής που ακολουθήθηκε σε καιρό ειρήνης, αλλά που στον πόλεμο ακολουθείται με τα όπλα. Από τη στιγμή που η πολιτική των κυβερνήσεων συντείνει και υπερασπίζει την εκμετάλλευση ανθρώπου από άνθρωπο, είναι φυσικό επακόλουθο και ο πόλεμος, στον οποίο θα πάρει μέρος η αστική τάξη, είτε αμυνόμενη είτε επιτιθέμενη, να είναι πόλεμος ληστρικός, εκμεταλλευτικός, άρα και ξένος με τα συμφέροντα της εργατικής τάξης.

Καμιά εθνική ενότητα δεν υπήρξε στον ελληνοϊταλικό πόλεμο. Υπήρξαν ασφαλώς αυταπάτες στις λαϊκές μάζες, όχι όμως και πραγματική εθνική ενότητα, γιατί αυτή είναι ανύπαρκτη σε μια ταξική κοινωνία. Στο τέλος του ιταλοελληνικού πολέμου φάνηκε δραματικά ποια ήταν η πραγματικότητα».